

Sopot, dnia 12 stycznia 2015 r.

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej**

Senat RP VIII kadencji

dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o ewidencji ludności

Szanowny Panie Przewodniczący,

Dziękując za przesłanie pismem z dnia 09 grudnia 2014 r. (sygn. akt: BPS/KU-034/785/21/14) do zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o ewidencji ludności (dalej: projekt ustawy), pragnę przedstawić następujące stanowisko Kasy Krajowej.

Zgodnie z dołączonym do projektu ustawy uzasadnieniem podstawowym celem nowelizacji jest uregulowanie problematyki rachunków nieaktywnych – tzw. „rachunków uspionych”, określenie wpływu śmierci posiadacza rachunku bankowego na zawartą umowę rachunku bankowego, ułatwienie dostępu do informacji o rachunkach spadkobiercom i zapisobiercom ich posiadacza, a w następstwie ograniczenie problemów następców prawnych z wypłatą należnych im z tytułu spadkobrania środków pieniężnych, a także wprowadzenie stosownych narzędzi prawnych w tym zakresie. W projekcie proponuje się również uregulowanie problematyki zarządzania środkami pieniężnymi po zmarłych klientach banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

W art. 2 pkt 3 projektu ustawy przewiduje się dodanie w ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych art. 13a – art. 13e zgodnie z którymi: umowa imiennego rachunku członka kasy, o którym mowa w art. 28, ulega rozwiązaniu z dniem powzięcia przez kasę informacji o śmierci członka kasy albo z upływem dziesięciu lat od dnia dokonania ostatniego obrotu na rachunku, poza dopisywaniem odsetek, lub wykonania przez kasę jakiegokolwiek dyspozycji członka kasy dotyczącej tego rachunku (art. 13a ust. 1); w przypadku rozwiązania umowy imiennego rachunku członka kasy z przyczyn określonych powyżej kasa przekazuje zapisane na tym rachunku oszczędności do Banku Gospodarstwa Krajowego.

W ocenie Kasy Krajowej rozwiązania dotyczące skutków braku operacji na rachunku przez czas określony w ustawie nie powinny mieć zastosowania do rachunków w SKOK. Projekt ustawy pomija fakt, że posiadaczami rachunków prowadzonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą być wyłącznie jej członkowie. Tak długo, jak długo trwa członkostwo w SKOK, środki

zgrupowane przez członków na imiennych rachunkach powinny pozostawać na tych rachunkach bez konieczności dokonywania na nich jakichkolwiek operacji. Pomimo braku takich operacji wolą członka może być, aby złożone przez niego środki pozostawały na rachunku bez względu na upływ czasu. Projektowane rozwiązania naruszają zatem konstytucyjne zasady ochrony praw nabytych, ochrony własności, swobody umów i godzą w prawa konsumentów.

Negatywnie należy się odnieść również do projektowanej regulacji, zgodnie z którą w przypadku rozwiązania umowy imiennego rachunku członka SKOK, kasa przekazuje zapisane na tym rachunku oszczędności do Banku Gospodarstwa Krajowego. W opinii Kasy Krajowej środki te powinny pozostać w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. W pierwszej kolejności należy wskazać na specyfikę konstrukcji spółdzielczej kasy jako spółdzielni. Zgodnie z Międzynarodowymi Zasadami Spółdzielczymi spółdzielnie są demokratycznymi, samorządnymi, samopomocowymi organizacjami, zarządzanymi i kontrolowanymi przez swoich członków, którzy aktywnie uczestniczą w określaniu polityki działania spółdzielni i podejmowaniu decyzji. Członkowie równomiernie składają się na majątek spółdzielni i demokratycznie go kontrolują. Spółdzielnie starają się służyć swoim członkom w sposób najbardziej efektywny oraz wzmacniają ruch spółdzielczy poprzez współpracę. Spółdzielnie pracują na rzecz właściwego rozwoju społeczności lokalnych, w których działają, poprzez prowadzenie polityki zaaprobowanej przez członków. Powyższe cechy działalności spółdzielni, odróżniają je od działalności banków, która ma charakter stricte komercyjny nastawiony na osiągnięcie zysku.

Spółdzielczy charakter kasy oraz fakt, że może ona prowadzić działalność wyłącznie na rzecz swoich członków (por. art. 3 ustawy o skok), a warunkiem przystąpienia do kasy jest uprzednie istnienie więzi członkowskiej (por. art. 10 ust. 1 ustawy o skok) wskazuje na to, że relacje między kasą a jej członkiem w porównaniu do relacji pomiędzy bankiem a jego klientem są całkowicie odmienne, mimo podobieństwa czynności świadczonych na rzecz członków lub klientów przez te instytucje. A skoro warunkiem dostępu do usług świadczonych przez kasę jest członkostwo w spółdzielni, to brak jest uzasadnienia do wprowadzenia w stosunku do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych projektowanych rozwiązań opartych na specyfice działalności banków i ich słabszych – niż w przypadku kas – relacji z klientami. Ponadto podkreślić należy, że jednym ze standardowych warunków stawianych przez kasy ich członkom w ich statutach jest utrzymywanie w kasach rachunków określonych w tych statutach. Ustawa w proponowanym kształcie – jeśli wpływałaby także na spółdzielcze kasy – mogłaby ich członkom w praktyce uniemożliwić realizację tych statutowych obowiązków, co stanowiłoby naruszenie zasady samorządności będącej immanentną cechą funkcjonowania spółdzielni (por. art. 1 § 1 ustawy – Prawo spółdzielcze).

Łączę wyrazy szacunku,

Rafał Małusiak
PREZES